

USA, Chicago

Září v České škole TGM

Kristýna Horáčková

Školní rok byl v české škole zahájen v sobotu 16. září, kurzy pro dospělé pak začaly v pondělí 18. 9. 2023. Letos se do TGM zapsalo celkem 58 dětí ve věku od 3 do 17 let. V sobotní škole vyučují 4 učitelky ve 4 třídách. K naší velké radosti se podařilo naplnit kapacitu potřebnou k otevření nové třídy prvňáčků. Do úterního klubu „Masaryček“ pro nejmenší děti (3–5 let) dochází 6 žáků. Počet dospělých studentů je také úctyhodný – jedná se o 53 zájemců o češtinu, kteří se zapsali celkem do 9 kurzů.

Koncem září se nám také podařilo realizovat první kulturní akci tohoto školního roku – vystoupení špičkového kytaristy Lukáše Sommera a talentovaného mima Vojtěcha Svobody. Ve čtvrtek 28. 9. se v TGM sešla více jak čtyřicítka umění chtivých diváků, kteří zcela zaplnili společenskou místnost a mohli zhlédnout představení „Stvoření světa“. Akce proběhla za účasti nového generálního konzula České republiky pana Jakuba Utěšeného, který využil této příležitosti k seznámení se s českou komunitou.

Lukáš Sommer a Vojtěch Svoboda se poté v rámci sobotního vyučování velice ochotně věnovali dětem – připravili si několik hereckých etud, doprovázených hrou na kytaru a krátké workshopy pantomimy. Obojí mělo u našich žáků velký úspěch.

Projekt byl realizován Českou školou TGM ve spolupráci s Czech and Slovak Heritage Museum.

Brazílie, Bataypora

Slovácké ornamenty zdobí Batayporu

Matouš Hartman

Projít sešity motivů, vybrat ty nejkrásnější kresby, upravit je, a nakonec sehnat výrazné barvy, co se z fasády jen tak nesloupají. Dům, který v Bataypoře slouží k setkávání české komunity, dostal novou výzdobu. Malby inspirované slováckým lidovým uměním ho přiblížily domovině předků místních Čechů.

Na pozemku stojí kaplička, která svými malbami na stěnách také odkazuje na Česko, dům samotný měl ale až doposud čistě bílou fasádu. To se změnilo začátkem září, kdy s pomocí dobrovolníků z programu INEX přibýly pod všemi okny a na všech sloupech tulipány, srdce a kudrlinky typické pro jihovýchod Moravy. Vyvedené jsou v tradičních barvách, tedy zelené, žluté, červené a modré.

Práce zabrala několik dní a musela se stihnout do oslavy Pražského Jezulátka 2. září, kdy se před kapličkou tradičně pořádá mše s účastí několika desítek osob. Na akci dochází i lidé, kteří nejsou členy komunity, Pražské Jezulátko je v Latinské Americe obecně populární. Součástí výměny šatů jezulátka bylo i představení nových maleb na stěnách a vysvětlení, proč právě tyto motivy a proč právě zde.

Protože jsou Brazilci kreativní, v domě se našly i šaty s korunkou v lidské velikosti, a vznikl nápad na fotokoutek, ve kterém by se sami návštěvníci mohli na moment proměnit v Pražské Jezulátko. Na zahradě nedaleko kapličky tak vyrostl fotokoutek odkazující nejen svými barvami na Českou republiku.

Chorvatsko, Daruvar

28. září v České škole J. A. Komenského v Daruvaru

Tereza Vlček Klímová

Zvídavost a touha po objevování jsou věčnými hnacími silami vzdělání, a právě proto žáci v České škole J. A. Komenského v Daruvaru pátrali po tom, jaký příběh stojí za Dnem české státnosti. Místo práce s učebnicí se pustili se do dobrodružství plného obrazů a slov, za jejichž pomoci vytvářeli vlastní teorie. Některým se podařilo přiblížit skutečnosti, jiní vymysleli originální příběhy např. o tom, jak se dva sousedi poprali v kostele kvůli dvacetikoruně. Ve skupinkách odhalovali určité části života sv. Václava a prostřednictvím běhacího diktátu se dozvěděli o důležitých osobách a milnících jeho života a o okolnostech jeho smrti. Starší žáci si zahráli na novináře a napsali reportáž o smrti Václava, mladší žáci řešili přesmyčky a rébusy, díky nimž si procvičili novou slovní zásobu, kterou následně použili při převyprávění příběhu na základě obrázkové osy. Nakonec navrhli vlastní náměstí a sochu, která by byla jeho dominantou. Díky spolupráci odhalili, jak to bylo s příběhem sv Václava, který byl pro většinu žáků doposud neznámý, a pochopili, proč právě 28. září je státním svátkem, Dnem české státnosti.

Indiánské léto aneb Manitou volá

Ilona Kirchnerová

Ještě než se naplno rozběhnou všechny školní i mimoškolní aktivity, rozhodli jsme se s ČB Horní Daruvar uspořádat pro kmen indiánů nejen z Horního Daruvaru, ale i pro další spřátelené rudé tváře z Daruvaru, Lipovce nebo Dolan akci, která nás všechny udrží ještě aspoň chvíli v prázdninovém čase ohníčků a pohádek.

Ráno 16. 9. jsme se tak sešli na louce za vesnicí Horní Daruvar, kde krátce na to už začala vyrůstat indiánská vesnice. Malí indiáni se rozdělili do podkmenů, vyrobili si čelenky s peřím, indiánské haleny, pomalovali se válečnými barvami a vydali se na lov bizonů. Z nalovených zvířat se samozřejmě vydělaly kůže, které nejen ženy kmene, ale i muži (jsme moderní, že) krásně ozdobili a které se později použily na stavbu tee pee, ale především nám jeden ze statečných bojovníků kmene, indián **Nemá na mokasíny** (v civilu **Martin Vojtěch**) připravil nezapomenutelný bizoní guláš, který ocenili nejen bojovníci vyčerpaní lovem, ale i jejich rodiče.

Indiáni potřebují také polední klid, a to byla chvíle, kdy mohli vyslechnout indiánské legendy z dávných časů, a to dokonce bilingvně (do chorvatštiny je překládala místní indiánská squaw **Med a mléko**, v civilu členka ČB Horní Daruvar **Jitka Jílková**). Když nám však velký Manitou zjevil své šifrované poselství, bylo načase vydat se zase zdolávat překážky.

Jedním z nejdůležitějších zážitků však byla jízda na mustangovi, kterou musí samozřejmě každý právoplatný člen kmene dokonale ovládat. Všechno bylo skvělé, báječné a okouzující, ale největší radost jsem měla já, stará šamanka **Hluchá medvědice**, z toho, že děti, které přišly, aby si s námi hrály na indiány, bylo kolem 50 a že někteří (a nebylo jich málo) zůstali také pod stanem do druhého dne. Ono to možná nevypadá pro Čechy jako bůhví co, ale tady v Chorvatsku děti na tábory příliš nejezdí a v přírodě nepřespávají tak běžně jako u nás.

Rozhodně se chystáme s Radou starších (což jsou členové ČB Horní Daruvar a Svaz Čechů v RCH) celou akci příští rok zopakovat a rozšířit o nová loviště.

Jak moc dobré to bylo, je jistě vidět na následujících fotografiích.

Howgh, domluvila jsem.

Indiáni a jejich výtvarné počiny

Před lovem bizonů

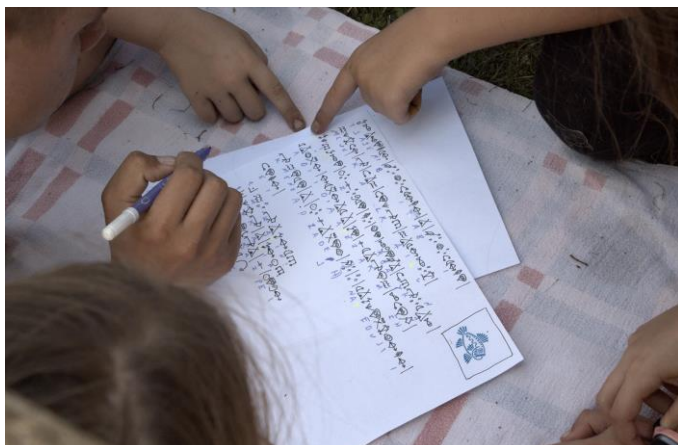

I nejmenší indiáni zdobili bizoní kůže na tee pee

Fronta na bizoní guláš

Věštba velkého Manitouaba

Mustangové zkrocení

Chorvatsko, Lipovlany

Nejlepší vitamíny jsou Č a J

Ilona Kirchnerová

Neděle 24. 9. Z těžkých šedých mraků padá vytrvale déšť, fouká vítr, teploty povážlivě klesají. Člověk úplně cítí, jak se mu do organismu vkrádají rýma, kašel, chřipka a angína, v tom nejhorším případě všichni společně. Jenomže my jsme se společně s Českou besedou Lipovlany a Základní školou Josipa Kozarca rozhodli, že se jen tak nedáme a rozhodně si nenecháme zkazit tak dlouho připravovaný Vitamínový den pro žáky českého jazyka modelem C. A dobře jsme udělali.

Již na konci minulého školního roku se zrodil nápad uspořádat za podpory České besedy Lipovlany pro žáky navštěvující český jazyk modelem C akci, při které by se navzájem družili, zároveň se trochu hýbali a samozřejmě se u toho učili česky a dozvěděli se něco nového zábavnou formou. Vitamín C je jedním z nejdůležitějších vitamínů a člověk ho potřebuje k životu. A to pro nás bylo velikou inspirací, neboť je jasné, že i model C ve výuce češtiny je pro krajanskou menšinu důležitý a je rozhodně třeba ho podporovat. Jakmile je dané téma, není už tak složité vymyslet příběh, který by mohl zaujmout, a tak se zrodil pomalu ale jistě Vitamínový den.

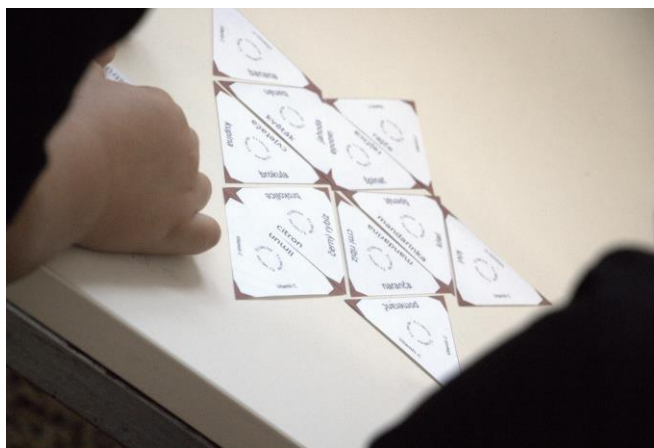
S kolegyní **Terezou Vlček Klímovou**, s jejím mužem **Ondřejem Vlčkem** a mým partnerem **Martínem Vojtěchem** jsme postupně vymysleli sérii zajímavých aktivit, které se týkaly ovoce, zeleniny, ale hlavně vitamínů v nich obsažených a v neposlední řadě českého jazyka. Možná se vám zdá, že není tak jednoduché tyto záležitosti propojit, ale posuďte sami, jak se nám to povedlo.

Účastníci Vitamínového dne hned po vstupu do školy obdrželi herní kartičky, na kterých byly jednak vypsány všechny disciplíny, kterých se musí zúčastnit, ale byl na nich také obrázek ovoce nebo zeleniny, který obsahuje určité množství vitamínu C – tento obrázek bude ještě hrát svoji roli.

Boj s bacily – zasáhni vitamínem co nejvíce plechovek s bacily a viry.

Trimino – šlo hlavně o to, spojit správně název ovoce nebo zeleniny v češtině s chorvatským výrazem a vytvořit tak zajímavý obrazec.

Na závěr přišly ke slovu ony kartičky s obrázky. Účastníci se obrazně řečeno proměnili v šípek, papriku, jablko, pomeranč apod. a pokusili se srovnat se podle toho, kdo z nich obsahuje nejvíce vitamínu C a na roli papíru jsme vytvořili společný obraz všech účastníků, kteří si „do sebe“ pro jistotu namalovali svoje vitamínová alterega, aby je chránila před nepřízněmi podzimního počasí.

Vitamínový den byla jedna z mých prvních akcí, která se odehrála pod záštitou **České besedy Lipovlany** a s podporou **Základní školy Josipa Kozarca v Lipovlanech** a já bych chtěla na závěr tohoto povídání, ale rozhodně v neposlední řadě poděkovat paní předsedkyni besedy **Věře Ožogové** a panu tajemníkovi **Ivanu Doležalovi**, kteří zajistili vše potřebné a pomohli nám s organizací, a ředitelce ZŠ Josipa Kozarca, paní **Mirjaně Faltis**, která nám poskytla prostory pro konání akce a nabídla pomocnou ruku také do budoucna. Dále děkuji své kolegyni **Tereze Viček Klímové**, jejímu manželovi **Ondřejovi, Martinovi Vojtěchovi**, a hlavně všem dětem, kterým stálo za to v deštivém a nevlídném počasí, a hlavně v neděli zavítat do školy. Těšíme se opět na jaře!

Srbsko, Kruščice, České Selo, Bela Crkva, Vršac

Září 2023 u krajanů v Srbsku

Alena Havlová

Nový školní rok krajané započali Festivalem folkloru v Bele Crkvi. Září bylo naplněné krásnými aktivitami pro děti i dospělé. Postupně se otevíraly kurzy českého jazyka pro všechny generace v několika obcích, v rámci besed i mimo ně. Využili jsme krásného počasí i přítomnosti stážistů, kteří se aktivně zapojili do přípravy akcí pro krajany i realizace rádio i televizního vysílání.

Do efektivní výuky českého jazyka patří hra a tvořivé aktivity. Mimo výukové bloky byly v září realizovány i kulturní a sportovní programy – promítání pohádek *Tři bratři* a *Lichožrouti*, česká diskotéka, malba obrazu na téma starých českých pověstí, hry i fotbal. S realizací aktivit nám aktivně pomohli dva stážisté z programu Erasmus Plus. Srbové jsou známí tím, že rádi slaví. K této oblibě se připojili i čeští krajané v Srbsku. Téměř každá česká beseda má svůj „významný den“. Česká beseda Gaj si vybrala svátek svatého Václava, kterému je zasvěcen zdejší kostel.

Program byl uveden mší svatou v českém jazyce, po které následovala svatováclavská jízda s koňskými spřeženími. Vrcholem programu je štědré pohoštění v českém domě, při kterém jsou zpívány české krajanské písně.

S krajany i našimi stážisty jsme oslavili *Evropský den jazyků* účastí na prezentaci nového Českého centra v Bělehradě. Též došlo i k neformálnímu setkání na ambasádě.

S místní umělkyní Terezou Stamenković Klepáček vznikla nová spolupráce s velkým potenciálem – pro Centrum za autismus v Bele Crkvi realizujeme dílny s elementy české kultury a jazyka.

V Českém Sele byla obnovena přátelská setkávání – třeba při sledování sportovních utkání či pro plánování společných aktivit.

ŠKOLA Plus
kurs češtiny

pondělí
18.00-18.45 za děti
19.30-20.30 za dospělé

2023-2024
September - June

Trig ruských kadetů t.
26340 Belo Crkvo

28.9.2023
16.00
GAJ

Oslavy svátku
svatého Václava

**Tři
bratři**
FILMOVÝ VEČER
V ČB KRUŠČICE
22.9.2023 19.00

Přijďte se s námi podívat na českou pohádku!
Všichni jsou srdečně zváni!

**ČEŠTINA
SPORTEM**

14.9.23 18.00
15.9.23 18.00
RATAŘ KRUŠČICA
16.9.23 11.00
SRAZ V ČB KRUŠČICA
12.00
FOTBALOVÉ UTKÁNÍ
ULJMA X KRUŠČICA

**KURS
ČESKÉHO
JEZIKA**

upis žáka

12.9.2023

17.00: 1. grupa (1.-4. razred)
18.00: 2. grupa (5.-8. razred)

**RATAR
KRUŠČICA**

Alena Havelová

ČESKÁ BESEDA BELA CRKVA

ORGANIZUJE

FESTIVAL FOLKLORA

02. 09. 2023. (subota) u 18h

Gradski park Bela Crkva (u slučaju kiše - u sali Českog doma)

SPONZORI MANIFESTACIJE:

Ministarstvo izvanjskih poslova
Češke republike

Ministvo mladih
Češke republike

Opština Bela Crkva

Česká beseda
Kruščica

Česká beseda
Kruščica

**ČESKÁ
DISKOTÉKA**

30.9. 2023
17.00-19.00

ČESKÉ PÍSNÍČKY - HRY - ZÁBAVA!

česká beseda KRUŠČICA

Rumunsko, Svatá Helena a Gernik

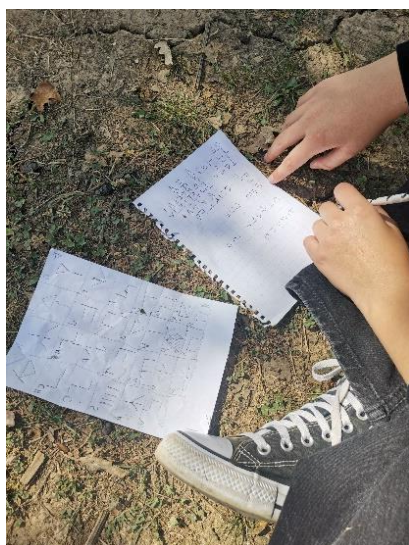
Září 2023 v krajské komunitě v Rumunsku

Klára Jíchová

V září jsme pochopitelně zahájili výuku ve všech našich školách...

... a již tradičně přivítali nové stážisty programu Erasmus+, kteří se budou zapojovat zejména do volnočasových aktivit s dětmi. S červenou zástěrou je to Johanka Kopáčková pro Gernik, v modrých šatech Kačka Hrubá pro Svatou Helenu a na krajích stojí Kristýna Moučková a Ondřej Feikl pro Eibenthal.

V polovině měsíce nás navštívila dvojice VŠ učitelů z Masarykovy univerzity, aby s námi navázala první kontakty. Návštěvu zajímalo české menšinové školství, náš styl výuky a zejména způsob výuky vlastivědy. Společně s krajskými dětmi jsme s nimi strávili dvě dopoledne plná her a dalších aktivit.

Celý měsíc pak probíhal ve znamení příprav na setkání s ministrem Lipavským u příležitosti Dne českého jazyka v Bukurešti. S dětmi jsme trénovaly folklorní vystoupení, s pracovníky ambasády jsme v řadě online meetů sestavovali program a řešili další nezbytnosti. Poslední přípravná schůzka se konala 25.9. přímo v Bukurešti, v úterý 26.9. pak proběhla vlastní akce, již se účastnilo několik desítek krajanů ze všech českých vesnic a řada politiků, úředníků a novinářů jak za rumunskou, tak za

českou stranu. S krajany jsme prezentovali kulturní program, bohatou ochutnávku tradičního pečiva a připravili jsme malou etnografickou výstavu, kterou pan ministr také navštívil.

Za přítomnosti usmívající se paní velvyslankyně Kaiserové předávám panu ministrovi Lipavskému naše publikace o Banátu.

Austrálie, Adelaide

Září v České škole

Michaela Svojšová

V září jsme si s dětmi v České škole připomněli nejvýznamnějšího českého světce, přemyslovského knížete, svatého Václava a jeho babičku Ludmilu. Kniha Renáty Fučíkové *Ludmila, Václav a Boleslav* s podtitulem *Přemyslovci očima mnicha Kristiána* nám pomohla objasnit, proč je svatý Václav hlavním zemským patronem a ochráncem českého lidu. Malé čtenáře mimo jiné seznámila s existencí Kristiánovy legendy.

Krátká edukační videa (Svatý Václav – Katecheti Olomouc, Dějiny udatného českého národa: Svatý Václav, Chaloupka na vršku – Jak to bylo na svatého Václava) děti informovala, že 28. září je dnem výročí Václavovi smrti a od roku 2000 se slaví jako státní svátek v rámci Dne české státnosti.

Prostřední skupině se zalíbily zejména situační scénky popisující poslední události ze života tohoto významného světce a mučedníka. Některé z dětí se prostřídaly hned v několika rolích a nikomu nevadilo, že se klíčové situace popisované v legendě opakují stále dokola. Všichni jsme si při hraní užili spoustu legrace.

Děti se také pokusily svatého Václava a jeho koně ztvárnit prostřednictvím různých výtvarných technik. Samotné činnosti předcházela debata o tom, co jsou to atributy světců, se kterými z nich bývá Václav vyobrazován a co znamenají.

Nejmladší skupina měla za úkol vymodelovat z plastelíny Václavova na koni. Kromě toho vyráběly nejmladší děti svatováclavského koně z papíru a kolíčků na prádlo. „Kolíčkoví“ koníci se u dětí, a to nejen těch nejmladších, těšily skutečně velké oblibě.

Prostřední věková skupina si pro výrobu svého jezdce mohla vybrat mezi plastelínou a samotvrdnoucí modelovací hmotou. Následně se děti pokusily shrnout nejdůležitější fakta z Václavova života a společně s vybarvenými předlohami je přenést na velkoplošné plakáty.

Nejstarší žáci a studenti pak tvořili sochu svatého Václava na koni s praporem v ruce z papírových šablon a špejlí. Pro inspiraci jim tentokrát kromě sochy Josefa Václava Myslbeka posloužila také socha svatého Václava od Davida Černého, kterou mnozí z nich viděli osobně v pasáži paláce Lucerna.

Děti strávily se svatým Václavem hned několik pátečních večerů. Věřím, že naše společné povídání, zajímavé i vtipné texty, a hlavně drama v praxi zanechají v jejich paměti nesmazatelnou stopu na tohoto mimořádného panovníka, jenž se stal symbolem češství.

